

می پرسند که در قرآن گفته شده خداوند مکار است این یعنی چه؟

درود بر همه مشتاقان معارف مولانا . مکر به معنی تدبیر است و نه آن معنی که در عرف گفته میشود. گاه تدبیر چنین است کد در لطفی، قهر خفته باشد و یا بر عکس درست است که در ظاهر فریب است اما اگر چشم خدا بین باشد می فهمد که تدبیری در کار است .

کم کسی داند مگر ربانیی - کش بود در دل محک جانیی

باقیان زین دو گمانی می برند - سوی لانه خود به یک پر می پرند. 1510 .

گاه لطف خدا بر صورت قهر ظاهر میشود یا قهر در لطف. این مکر الهی است و در ظاهر فریب است و در باطن تدبیر . اما دیگران وقتی ببینند در گمانه زنی مشغول می شوند

مانند نقش شیطان در داستان معاویه . شیطان معاویه را بیدار کرد که نمازش قضا نشود . معاویه فهمید که شیطان است و فریبی در کار است معاویه گفت تو از کی دلسوز شدی تو همه را در چاه می اندازی هدف چیست شیطان می گوید حالا رها کن من روزی از مقربان خدا بودم عابد بودم مقرب بودم عشق خدا در جانم زنده است خدا خواست که اتفاقی افتد و نقشه ای داشت و نقش من لعنت بود . اما معاویه راضی نشد و فهمید که فریب است

گفت ما اول فرشته بوده ایم - راه طاعت را بجان پیموده ایم

- گر عتابی کرد دریای کرم - بسته کی گردند درهای کرم

آخرش شیطان گفت بلی من برای نماز تو نیامدم می دانستم اگر برخیزی و ببینی نماز قضا شده بر خود تأسف می خوری این پشیمانی از صد نماز مهمتر است من می خواستم تو این ثواب تأسف خوردن را نبری. اینجا همین لطف پنهان در عمل شیطان است. دوستی بود که در دلش دشمنی خفته بود. این تدبیر است. مثالی دیگر

معصیت کردی به از هر طاعتی - آسمان پیموده ای در ساعتی

بس خجسته معصیت کان کرد مرد - نه ز خاری بر دمد اوراق ورد.

گاهی معصیت خجسته است گناه آن عرب در مصاف با علی ع که مسلمان شد. یا گل هم از خار بیرون می آید اول خار است بعد کم کم به گل می رسد

یا داستان ساحران موسی که در نهایت تسلیم موسی شدند گرچه در ظاهر ساحر بودند

نه بسحر ساحران فرعونشان - می کشید و گشت دولت عونشان